

Mål C-24/95

Land Rheinland-Pfalz mot Alcan Deutschland GmbH

(begäran om förhandsavgörande
från Bundesverwaltungsgericht)

”Statligt stöd — Återbetalning — Tillämpning av nationell rätt — Gränser”

Förslag till avgörande av generaladvokat F.G. Jacobs föredraget den 12 november 1996	I - 1594
Domstolens dom av den 20 mars 1997	I - 1607

Sammanfattning av domen

Statligt stöd — Återkrav av rättsstridigt stöd — Tillämpning av nationell rätt — Stöd beviljat i strid med formföreskrifterna i artikel 93 i fördraget — Rättssäkerhet — Stödmottagarnas eventuellt berättigade förväntningar — Skydd — Villkor och gränser — Beaktande av gemenskapens intresse

(EG-fördraget, artikel 93)

Ett rättsstridigt stöd skall i princip återkrävas i enlighet med relevanta bestämmelser i nationell rätt, dock med förbehåll för att dessa bestämmelser tillämpas så att det gemenskapsrättsliga kravet på återbetalning inte i praktiken omöjliggörs. I synnerhet skall gemenskapens intresse till fullo beaktas vid tillämpningen av en bestämmelse enligt vilken återkallelsen av ett rättsstridigt förvaltningsbeslut är beroende av en avvägning mellan de olika berörda intressena.

Även om gemenskapernas rättsordning inte i detta avseende utgör hinder för en nationell lagstiftning som skall säkerställa att berättigade förväntningar och rättssäkerhet beaktas inom ramen för återkravsförfarandet, gäller likväl, med hänsyn till att den kontroll av statliga stöd som kommissionen utövar med stöd av artikel 93 i fördraget är av tvingande karaktär, att de företag som tar emot ett stöd i princip inte kan ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt, annat än om det har beviljats med iakttagande av det förfarande som avses i den nämnda artikeln. En aktsam ekonomisk aktör skall nämligen i normala fall vara i stånd att försäkra sig om att detta förfarande har iakttagits, även om den berörda medlemsstaten bär ett sådant ansvar för att beslutet att bevilja stöd är rättsstridigt att en återkallelse av detta synes strida mot god tro.

Vad beträffar statliga stöd som har förklarats vara oförenliga med den gemensamma marknaden är de nationella myndigheternas roll dessutom begränsad till att verkställa samt-

liga kommissionens beslut. Med hänsyn till att dessa myndigheter saknar beslutanderätt på detta område, och då de trots detta låter den frist som föreskrivs i nationell rätt för att återkalla ett beslut om beviljande av stöd löpa ut, är mottagaren av det otillbörligen beviljade stödet inte längre i ovisshet när kommissionen har beslutat att förklara stödet oförenligt med den gemensamma marknaden och kräver att det skall återbetalas.

Den behöriga nationella myndigheten är följaktligen enligt gemenskapsrätten skyldig att återkalla beslutet om att bevilja ett rättsstridigt stöd, i enlighet med ett lagakraftvunnet beslut av kommissionen enligt vilket stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden och skall återbetalas, även då:

— myndigheten har låtit den frist löpa ut som i rättssäkerhetens intresse föreskrivs för detta ändamål i nationell rätt,

— myndigheten bär ett sådant ansvar för att beslutet är rättsstridigt att en återkallelse av detta synes strida mot principen om god tro hos stödmottagaren, eftersom stödmottagaren, på grund av att förfarandet i artikel 93 i fördraget inte har iakttagits, inte har kunnat ha berättigade förväntningar på att stödet var rättsenligt, samt

— en återkallelse är utesluten enligt nationell rätt på grund av att någon obehörig vinst inte har uppkommit, eftersom stödmottagaren inte var i ond tro, då den omständigheten att obehörig vinst inte uppkommer är regel i fråga om statligt stöd, vilket

i allmänhet beviljas företag i svårigheter och då det i samband med återkravet inte längre framgår av dessa företags balansräkningar att stödet obestriddligen har tillfört ett mervärde.